

DISPUTATIO VI.

De Absolutione casuum reser-
vatorum.

*SECT. I. Quid, & quotuplex fit
casus reservatus?*

1. **C**ertissimum est dari in Ecclesia po-
testatem reservandi peccata; ut de-
finiitum est in Trident. test. 14. cap.
7. Est autem reservatio: negatio jurisdictionis ad absolutionem alicujus peccati, quod
convenientissimum fuit statuere, ut graviora
crimina exactius à superiori judicarentur, &
imponeretur eis remedium efficacius, fideles
què eo diligentius ab illis abstinerent, quo di-
ficilius possent absolutionem obtainere.

2. Casus alij sunt reservati à jure, quorum
reservatio in corpore juris statuitur, alij ab
homine, quos superior aliquis sibi reservat.
Alij sunt reservati cum excommunicatione,
quales sunt omnes, qui Pontifici reservantur,
& dicuntur Papales; de facto enim nullus
invenitur casus absque excommunicatione
Pontifici reservatus. Unicus enim casus, sci-
licet

licet Clericorum marè ordinatorum, qui
absque excommunicatione, motu quodam
proprio Sisti V. reservabatur Pontifici, pos-
tea temperatus fuit a Clemente VIII. ut re-
fert M. Joan. à S. Thom. in libello de excom-
municationibus, & casibus reservatis. Alij
sunt absque excommunicatione, quales esse
solent quos Episcopi sibi reservant, & Prälati
in religionibus. Rursus casus Papales alij sunt
reservati in Bulla Cænæ Domini, alij in cor-
pore juris; vel in specialibus Pontificum De-
cretis, ac Bullis. Quæ omnia iam singillatim
subjicio, ut Confessarius noverit cancellos,
extra quos illum egredi non oporteat.

3. Casus ergo, & excommunications
reservatae Papæ in Bulla Cænæ, ita dicta, quia
quotannis Romæ publicè legitur feria quinta
majoris hebdomadæ, quæ dicitur in Cænæ
Domini, sunt 20. quarum prima est contra
hæreticos cuiuslibet sectæ, eorum fautores,
eorumqù libros legentes, habentes, & im-
primentes. Secunda contra appellantes à Sum-
mo Pontifice ad futurum Consilium, eorum
qù fautores. Tertia contra Pyratas, Corsa-
rios, & Latrunculos maritimos, di'currentes
mare Pontifici subjectum præcipue à monte
Argentario usque ad Terracinam, eorumque
fautores. Imò P. Suar. & alij apud Machado
tit. 1. lib. 1. p. 3. tract. 6. doc. 5. n. 6. com-
pre-

prehendunt hic Pyratas cuiuslibet maris.

4. Quarta: contra capientes sibi bona Christianorum naufragantium, etiam si ea in littore inveniant. Quinta: contra eos qui præterquam in casibus sibi à jure, vel ex speciali Sedis Apostolicae facultate permisisse nova pedagia, seu gabellas imponunt, vel augent. Sexta: contra falsificantes litteras Apostolicas. Septima: contra eos, qui infidelibus, vel Catholicæ Religionis hostibus, arma, vel alia deservientia ad bellum deferunt, vel aliquo modo illis favent in damnum Christianorum. Octava: contra eos, qui impediunt ferrè ad Curiam Romanam victui necessaria.

5. Nona: contra eos, qui damnum aliquod inferunt Romipetis accendentibus ad Vrbem causâ devotionis, & in ea morantibus, vel ab ipsa recendentibus, & contra in his dannos auxilium, consilium, vel favorem. Decima: contra eos, qui ad Sedem Apostolicam accendentibus, vel ab ea recendentibus damnum aliquod inferunt. Decima prima: contra eos, qui offendunt Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & Sedis Apostolica Legatos, seu Nunrios, & qui in his auxilium, consilium, vel favorem præstant. Duodecima: contra eos, qui tractantibus per se, vel alios negotia in Romana Curia, occasione talium negotiorum nocent, &

con-

contra præstantes ad id consilium, auxilium, favorem.

6. Decima secunda: contra appellantes in causis Ecclesiasticis ad judices laicos, ut impediant litteras Apostolicas. Decima quarta: contra eos, qui sibi avocant causas spirituales sub prætexta litterarum Apostolicarum ad impediendum earum executionem. Decima quinta: contra Judices laicos, qui adduci faciunt ad sua tribunalia Ecclesiasticos, & suis statutis impediunt Ecclesiasticos Prælatos, ne sua utantur jurisdictione, & qui illorum sententias spernentes, ad Judices Seculares recessunt, & qui ad hoc auxilium præstant.

7. Decima septima: contra usurpantes Ecclesiasticam jurisdictionem, vel fructus ad personas Ecclesiasticas ratione beneficij, vel alio hujusmodi titulo spectantes. Decima octava: contra imponentes decimas, vel alia onera personis Ecclesiasticis, Ecclesijs, Monasterijs, & eorum Fratribus. Decima nona: contra Judices laicos, qui in causis capitalibus Ecclesiasticorum se immiscent. Vigesima: contra præsumentes invadere, occupare, vel detinere, per se, per alias terras Romæ Ecclesia subjectas.

8. Ab his igitur casibus, & excommunicationibus nemo potest præter Papam absolvere, adeò ut qui ab eis absolvere aliquando

præ-

præsumperit, in excommunicationem etiam incidat, quæ tamen nemini reservatur. Et præterea ad calcem ipsius Bullæ præcipitur omnibus Prælatis, & Confessorijs, ut transsumptum illius penes se habeant, eamque diligenter legere, & percipere studeant.

SECT. II. Excommunicationes extra Bullam Cœnæ Papæ reservatae traduntur.

1. **P**lurimæ sunt excommunicationes Papæ reservatae extra Bullam Cœnæ, quas longo agmine dicit, & explicat inter alios P. Suar. Illas tantum afferam, quarum notitia poterit esse utilior ad Præsum. Primæ, ergo est excommunicationis lata à Delegato Papæ, quæ transactio anno manet ipsi Papæ reservata. Secundæ, contra sacrilegos, intrigentes, & spoliantes Ecclesiæ, ad quam utrumque requiritur, nec sufficit quælibet fractione seræ, vel arce, sed requiritur, quod sit Ecclesia, vel fori ejus. Tertiæ, contra inustè vexantes cognatos, amicos, famulos excommunicantis, si fiat in odium ipsius.

2. Quarta, contra Religiosos, qui absque licentia Parochi Sacra menta administrant, nisi id fiat ex ignorantia, necessitate, ratiabitione, vel privilegio. Quintæ, contra Religiosos,

giosos, aut Clericos, qui aliquem jurare, votare, vel promittere faciunt, se electurum sepulturam in Ecclesia ipsius persuadentis. Sextæ, contra facientes celebrare in locis interdictis, & qui voce præconis, tibicinis, vel campanæ convocant Populum ad audiendam Missam in loco interdicto, præcipue excommunicatos, & interdictos; & qui prohibent, ne excommunicati, & interdicti ab Ecclesia ejiciantur, dum divina celebrantur, & qui admoniti nominatim à Sacerdoti nolunt exire.

3. Septimæ, contra exenterantes mortuos, etiā ut ossa alio ferantur, nisi fiat honoris motivo, ut sit in Principibus adeorum Corpora balsamò condienda, vel ob anathematiam, vel ut transferantur de loco profano ad Sacrum. Octavæ, contra dantes, vel accipientes ex pacto aliquod ob ingressum Monasterij, nisi sit ob necessitatem ad victimum ingredientis. Nonæ, contra committentes simoniam realem in ordine, aut beneficio, aut etiam simoniam confidentialiæ. Decimæ, contra Mendicantes transeuntes ad non Mendicantes, nisi transeant ad Carthusiam.

4. Undecima, contra ingredientes Monasteria Monialium Minorum, aut Prædicatorum sine licentia. Mulieres autem, quæ hanc excommunicationem incurrit, posunt absol-

absolvi à Confessatijs ejusdem Ordinis. Dux decima , contra Mulieres ingredientes Monasteria Regularium. Decima tertia, contra præsumentes edere libellos famosos contra Religiosos Prædicatores, & Minores. Decima quartā , contra præsumentes afferere, prædictos Religiosos non esse in statu perfectionis, vel non licere illis ex eleemosynis vivere , nec prædicare , nec confessiones audire cum licentia Papæ , vel aliorum Prælatorum fine licetia Parochorum. Decima quinta , contra præsumentes inferre vim locis Prædicatorum, vel Minorum. Decima sexta , contra detinentes in suis Monasterijs Apostatas ex his ordinibus postquam denuntiatum eis fuerit.

5. Decima septimā , contra impugnantes Institutum Societatis JESU. Decima octava , contra incendarios. Decima nonā , contra committentes duellum , atque ad id coope-rantes, suadendo, &c. Vigesimā , contra violantes libertatem Ecclesiasticam , quoad fugientes ad Ecclesiam. Vigesima primā , contra doctores posse fieri confessionem in absentia. Vigesima secundā , contra Concionatores , qui Scripturæ sensum à Doctorum interpretationibus alienum circa tempus Anti-Christi, Judicij , & alia similia relevata prædicant. Vigesima tertia contra Parochos non im-

implentes juramentum de residentia factum. Vigesima quartā , contra Moniales excantes claustra sine licentia.

6. Vigesima quintā , & celebris , est contra percuttores violentos Clericorum , aut Monachorum , quæ extenditur ad mandantes, consulentes, consentientes, suo nomine factam percussionem ratihabentes, non impedites saltem si ex iustitia , aut officio teneantur. Nomine autem Clericorum intelliguntur etiam prima tonsura initiati , dummodo deferant habitum , serviantq; alicul Ecclesia. Nomine Monachorum intelliguntur etiam Moniales , Laici , Novitijs , & qui vulgariter dicuntur *Dohados*. Item , Tertiarij S. Dominici , & S. Francisci , si vivant in com-munitate , & Equites etiam Militares Sancti Joannis.

7. Nomine percussionis violentæ intelligitur quævis contumeliosa actio exteriæ mortalis circa Clerici , vel Monachi Personam , vel circa res ei adhaerentes, quomodo-cumque fiat; unde excommunicationem incurrit, qui cum conspiciat, evellit crinem , eripit aliiquid per vim , & injuriat de ejus cor-pore, ut pilum, palium , &c. secus si clanculum vestrem , crumenam , vel aliiquid aliud subripiat , quia tunc non est actio violenta. Item , incurrit qui manus violentas injicit in equum,

equum; cui Clericus insidet, &c. à quā excommunicatione non excusat, qui ea perpetrat etiam Clerico consentiente, dummodo actio sit injuriosa Ordini Clericali. Imo si ipse Clericus temeritatem, malitiosè percutiat, etiam incurrit.

8. Non verò incurritur, si percussio sit iusta, aut casualis, nec si Pueri Clerici se a pugnis percutiant, nec si percussio fiat ad defendantum se, vel res suas cum moderamine inculpatæ tutelæ, vel si Pater, Prælatus, & Præceptor correctionis causa, licet ira accedit, Clericum in minoribus constitutum percutiat moderatè, habita ratione culpa; nec si percutiat inventus turpiter agens cum uxore, Matre, Sorore, vel filia, vel ipso facto Mullerem solicitans ad turpitudinem, quia sic perdit privilegium.

SECT. III. De Excommunicationibus, & Casibus Episcopis, & Prælatis Regularium reservatis.

1. Circa casus Episcopis reservatos consulendæ sunt Constitutiones Synodales uniuscujusque Episcopatus, & illi quos Episcopus quisque sibi reservaverit, nec enim nunc extant casus aliqui Episcopis in jure reservati,

servati, sed omnes sunt abrogati per contumaciam, ut cum alijs tenet Author Bullæ in Busenbaum cap. 1. art. 2. ad finem. Sunt tamen in jure excommunicationes aliqua reservata Episcopis. Prima est propter percussionem Clerici, quæ licet sit peccatum mortale, reputatur tamen levis comparata cum enormi; talis est si fiat pugno, v. g. aut palma non relinquente vestigium, nisi alijs notabilem injuriam, aut scandalum patiat. Enormis verò dicitur, si membrum aliquod præcidatur, aut copiosus fundatur sanguis, quæ reservata est Papæ, ut dictum est. Secunda, contra eos, qui absoluti in mortis articulo à censura ab eo, qui alijs non poterat, non præsentant se superiori postquam convaluerint: tertia, in procurantes abortum fœtus animati effectu secuto. Quarta, contra communicantes in eodem crimine cum excommunicatis ab Episcopo.

2. Secundo: Circa casus Prælatis Regularium reservatos sciendum est Clementem VIII. statuisse, eos tantum posse undecim casus reservare; nec plures sine consensu Capituli Generalis pro tota Religione, aut Capituli Provincialis pro Provincia. Ilii autem sunt sequentes. Primus: Apostasia à Religione etiam retento habitu. Secundus: Nocturna, ac furtiva egresio è Monasterio. Tertius;

Veneficia, incarnationes, sortilegia. Quartus: Proprietas contra votum paupertatis, qua sit peccatum mortale. Quintus: Furtum mortale de rebus Monasterij. Sextus: Lapsus carnis voluntarius opere consummatus. Septimus: Juramentum falsum in judicio legitimo. Octavus: Procuratio, consilium, vel auxilium ad abortum factus etiam effectu non sequuto. Nonus: Occisio, vel vulneratio seu gravis percussio cuiusque personæ. Decimus: Falsificatio manus, vel sigilli officialium Monasterij. Undecimus: Malitiosum impedimentum, retardatio, aut apertio litterarum a Superioribus ad inferiores; vel è contra.

3. Hac omnia sunt admissa, & reservata in nostra Societate, & præter ea sunt etiam reservata sequentia criminis autoritate quinta Congregationis Generalis. Primò: Perjurium, vel falsum testimonium etiam extra iudicium. Secundò: Quidquid est contra votum castitatis, quod in actum externum prodeat. Tertiò: Inobedientia expressa, qua quis asserat, se nolle parere. Quartò: Seditio in Superiorem, & divisio à capite in grave noucumentum Societatis. Quintò: Detractio famæ, bona quæ existimationis aliorum, & discordiarum seminario inter fratres. Sextò: Recusatio in examine impedimentum excludens à Societate, vel in eō aliquid mentum esse,

unde

unde grave incommodum oriri poscit. Sepimò: Acceptio, seu missio litterarum absque expressa licentia, qua scilicet acceptio, seu missio continet rationem peccati mortalis. Octavò: Transgresio votorum simplicium, qua Professi emittunt post professionem. Nonò: Peccata denique, quibus in constitutis, Billis, & Decretis annexa est excommunicatione.

SECT. IV. De Casibus Inquisitionis, & denunciandi obligatione.

I. **C**asus de quibus Tribunal Sanctæ Inquisitionis Mexicanæ cognoscit, prout sunt in Edictis olim publicatis, sunt 22. quos in promptu habere debet Confessarius propter infra dicenda. Sunt autem sequentes. Primus: Quocumque crimen contra Catholicam fidem, ubi includitur sequi sectam Maurorum, Lutheri, aut aliorum hereticorum, aut legem mortuam Judæorum, aut illorum, qui dicuntur *alumbados*, quorum principia dogmata sunt hæc: orationem vocalem pati esse momenti: orationem mentalem esse de præcepto Divino, & illam habentes, implete omnia præcepta: Servos Dei non debeant.

re, ie in exercitijs corporalibus exercere; non debere Superiori obedire in eo, quod horam orationis mentalis impedit; quosdam ad dores, tremores, & animi deliquia esse amoris Dei indicia, signaque eos esse in statu gratia; Perfectos operibus virtuosis non indigere: sic viventes immmediatè regi à Spiritu Sancto, cuius motus interior unica debet esse norma ad aliquid faciendum, vel omittendum, &c.

2. Secundus Casus est blasfemia hæreticis. Tertius: Paclum tacitum, vel expressum cum Dæmonè, quale habent sortilegi, Incantatores, Venefici, &c. Quartus: Religiosum etiam laicum, aut Clericum in Sacris Constitutum uxorem ducere. Quintus: Missam dicere, aut Sacraenta propria Sacerdotum administrare, qui Sacerdos non sit. Sextus: Virum, aut faminam ad actus turpes sollicitare, aut saltē cum illis sermones dishonestos habere in confessione, vel proximè ante illam, vel immmediatè postea, vel occasione, seu prætextu confessionis etiam ficta, vel absque tali prætextu si id fiat in confessionib; vel alio loco ad confessiones deputato. Sed tamen P. Puente, Hurrado in explicacione propositionum ab Innocent. XI. damnaturum, propositione 29. innixus Decreto Gregorij XIII. contra solicitantes requirit, ut solicitatio sit casus Inquisitionis, quod detur

ali;

aliqua simulatio confessionis. Item, Virum, aut faminam sollicitatos absolvere, antequam Sancto Tribunal solicitantem denuntiant, vel illis affirmare non teneri ad denuntian- dum.

3. Septimus: Baptismum, Confirmatio- nem, aut Ordinem iterare, vel vivente viro, aut uxore ad secundas nuptias transire. Octa- vus: Affirmare non esse peccatum simplicem fornicationem, nec usuram, nec perjurium, aut melius esse Concubinatum, quam matrimoniū. Nonus: Divinare prætextu Astrologiæ, aut per lineas manus, vel alijs arti- bus futura contingentia à libero arbitrio pena dentia, aut de hujusmodi superstitionibus in- terrogare. Decimus: Injurias, & probra con- tra imagines Sanctorum evomere. Undeci- mus: Libros habere hæreticorum, & alios prohibitos. Duodecimus: Testes induce- re, ut falso probent, quod ad Tribunal In- quisitionis delarum est. Decimus tertius: Fal- so aliquem accusare apud hoc Tribunal.

4. Decimus quartus: Hereticos recepta- re, aut illis favere, aut eorum bona defende- re. Decimus quintus: Apponere per se, vel alios impedimentum executioni S. Tribuna- lis. Decimus sextus: Non adimplere poenitentiam impositam ab ipso Tribunal, aut habitum reconciliationis relinquere. Deci- mus

Q4

mus septimus : Afferere Peccantiatos id, quod confessi sunt in Sancto Officio de se, aut alijs fuisse factum, aut illud timore duxisse. Decimus octavus : Afferere Relaxatos à Sancto Officio fuisse Martyres, aut iustissimamente punitos.

5. Decimus nonus : Privilegia, & officia exercete, ad Ordines Sacros promoveri, præbendam aliquam, aut dignitatem Ecclesiasticam, aut Saculariem habere, ejusvè insignia afferre, equo vehi, sericis indui, arma portare, quibus à Sancto Officio prohibitum est. Vigesimus : Integro anno in excommunicatione majore manere, non curando de absolutione. Adverti tamen Diana, Inquisitionem Hispanam licet alius posset de hec casu cognoscere quarecumque fuerit excommunicationis, ut plurimum tamen solum cognoscere, quando excommunicatio incuria fuit propter causam fidei.

6. Vigesimus primus : Revelare secerum impositum, & commendatum à Sancto Officio. Vigesimus secundus : Ut si scitice, vulgo pejote, aut alijs, illavè alijs præbere ad surta detegenda, alia vè occulta cognoscenda, & divinanda futura contingentia. De his casibus videndum inter alios est Diana in Summa, part. 2. verbò : *Inquisitoris jurisdictione in qua delicta, Qui quidem casus continentur in*

Edic-

Edictis generalibus Sancte Inquisitionis olim publicatis.

7. In Edicto autem nuper publicato anno 1713. licet aliqui ex prædictis casibus non exprimantur eò, quod ut fert ipsius Edicti exordium, puncta solum magis substantialia fuerit animus explicare, additur tamen novus casus ; neaspè, Confessarium aliquem in actu Confessionis Sacramentalis Peccantem persuadere, aut Consilium dare quominus ab obedientia, & fidilitate debita Regi nostro Philippo V. retrahatur, conarivè illum ab obligatione juramenti præstiti fidelitatis liberare. Voluit autem Pontifex Clemens XI. in Bulla circa hoc expedita, ut Inquisitores contra hujusmodi Confessarios procedant eodem tenore, & rigore ac contra sollicitantes. Verum hic casus Philippo V. jam evivis sublato, cefante jam causa, nullo modo subsistit.

8. Circa hos igitur casus sciendum est primò, illos virtute Bulla Cruciatæ posse absolvı à quovis Confessario, ut adverront P. Alloza verbo : *absolutio*, sect. 3. n. 12. & Diana part. 1. tract. 5. resol. 7. & 8. Ubi plures pro se citat; si tamen excipias primū, secundū, undecimū, & decimū quartū, qui continentur in primò casu Bullæ Cænæ, ubi comprehenduntur heretici, eorum fantas, &c. eorum libros legentes, retinentes &c.

&c. & si quis alius casus est in prædictis, in quo contineatur hæresis. Dixi, si excipias 11. quod intellige quoad habentes libros hæreticorum; nam habentes alios libros vetitos non propter hæresim, aut illius suspicionem, licet peccent mortaliter, non incurunt ipso facto excommunicationem, qua expurgatorio anni 1640. solùm ponitur ferenda contra ipsos, ut notat Mag. Joann. à S. Thoma in opusculo Hispano de excommunicationibus pag. mihi 314.

9. Scindendum est tertio: In Edicto Sanctæ Inquisitionis hæc verba inveniri: „ Manda mos à todos, y qualequiero de Vos, que supieredes, ó huvieredes hecho, &c. algunas cosas de las arriba dichas, &c. sin comunicarlo con persona alguna (por que así conviene) vengais, y parescais ante Nos personalmente a decirlo. Et in Edicto nuper publicato anno 1713. additur: „ Mandamos sò las dichas penas à todos, y qualequiero Confesores, &c. que no absuelvan, &c. ni fuera de la Confession se entrometas tan à calificar, è interpretar los dichos casos sò ningun color, titulo, ni pretexto, antes remitan à todas las dichas personas ante Nos, &c.

10. Ex quibus verbis aliquæ emergunt difficultates. Primæ: Circa intelligentiam ver-

borum

borum illorum: *sin communicatio con persona aliquâ, in quibus verbis non prohibetur consulere vicum docum: utrum aliquis casus sit, aut non sit contentus in Edicto? Ira enim fieri præletim à rusticis, & imperitis, melius erit. Jubet ergo Edictum, ut quoties, quis certò scit aliquem casum esse in Edicto contentum, ibuc coram Inquisitore compareat, non communicando illum cum alijs. Similiter dicendum videtur de illis verbis Edicti novissimi: ni fuera de Confession se entrometas à calificar, è interpretar los dichos casos. Nec enim est, credibile prohiberi Theologos juxta sanam, & probabilem DD. doctrinam responderem consulentibus, quid in hoc, vel illo casu fieri debeat, ubi vere, & prudenter dubitetur. Unde solùm mihi videntur admoneri Theologi, ne ubi res clara sit, sutiles interpretationes excogitent, quod videtur innui illis verbis: los dichos casos; si enim res clara non sit, sed dubia, tunc casus, de quo consultitur, non est ex dictis casibus, scilicet in Edicto contentis. Sed tamen in hoc Doctiorum me judicio libenter subjicio.*

11. Secunda gravior est difficultas circa illa verba: ó huvieredes hecho, quomodo intelligenda sint, cum alias certa sit regula juris: *ne-
mo tenetur se prodere; pro cuius resolutione
supponendum est primò tanquam certum,
præ-*

prædictam regulam non intelligi de eō, qui accusans, & denuntiatus ab alio, examinatur, ut Reus à Sancto Officio; hic enim tenetur se prodere, & declarare quidquid in ea re de quā examinatur perpetaverit, & aperire socios, & complices sui delicti, ut docet P. Suarez de fide disp. 20. sect. 4. n. 13. Supponendum est secundū, quod supra dicebamus, aliquos ex prædictis casibus Edicti habere annexam excommunicationem reservatam, à quā Confessarius, neque virtute Bullæ Cruciatæ potest absolvere; reliquos verò esse etiam reservatos Inquisitoribus, à quibus ramen virtute Bullæ potest absolvī.

12. His positis. Dico: Prædicta verba: *duixeredes hec*, solum intelligi primò de illis casibus, quibus annexa est excommunicatio reservata à quā cum non possit absolvī, nisi ab Inquisitoribus, debet Reus coram illis comparere, ut absolutionem impetrēt. Secundū: In alijs casibus, idem dicendum est, si Reus Bullam Cruciatæ non habeat, nec unde illam comparare queat.

13. Si verò illam habeat, non tenetur comparere, & se prodere, imò nec tenetur Petrus denuntiare Joannem complicem sui delicti, quia sic indirectè se ipsum proderet. Cum enim Joannes in illo casu à Sancto Officio vocatus, & examinatus, deberet veritatem,

tem, & socios, complicesquè aperire, & declarare, declararet etiam Petrum qui illum denuntiavit. Ita PP. Suarez, Palao, Bonacina, Diana, & alij, quam doctrinam pro multis casibus debet habere in promptu Confessarius. Ab illa tamen excipe virum, aut mulierem in confessione solicitatos, qui licet solicitationi consenserint, debent Confessarium denuntiare, quia nullum inde periculum emergit se prodendi, eo quod Sanctum Officium de tali consensu Confessarium non interrogat, nec de eo curant Inquisitores, etiam si Confessarius spontè eum consensum viri, aut mulieris aperiat, quia consensus solicitati non est casus Inquisitionis.

14. Ad extreum ad plurimos evitandos scrupulos adverte, Sanctum Tribunal Inquisitionis Mexicanæ in quadam Epistola ad Patrem Alexandrum Romanum, tunc nostræ Mexicanæ Provinciæ Provincialem aliqua declarasse circa dictam denuntiandi obligationem.

15. Primo igitur facultatem præbet absolvendi, absque obligatione denuntiationis in rebus parvi momenti. Quæ autem illæ sint melius patebit ex ipsis præfata Epistola verbis, quæ sic se habent. „ Los casos de poco momento son vanas credulidades, ridículas observaciones, y curaciones, sueños, „ abu-

„ abusos de hierbas, blasfemias, reniegos, di-
 „ chos, y hechos materiales, arrojos, y desfe-
 „ peraciones de lengua, colera, ó passion, en
 „ que no ay abuso de Sacramentos, ó Sacra-
 „ mentales, pacto implícito, ó explícito con
 „ el Demonio, advertido error, ó falsa crea-
 „ cia. Pero que se debe denunciar à los que
 „ estan famados, ó de ellos se sabe, ó entien-
 „ de, que son Maestros de tales embustes, re-
 „ partidores, ó aconsejadores de ellos.

16. Res autem majoris momenti sunt, quae sequuntur: Sollicitacion del Confessor, casados dos veces, abuso de Sacramentos, pacto implícito, ó explícito con el Demonio. Item, qualesquiera señal de Judaísmo, ó heregia.

16. In his omnibus necessaria omnino est denuntiatio, ut Confessarius licet absolutio nem impendat, sive ipse Poenitens sit Reus, sive notitiam habeat alterius, qui aliquod ex praefatis criminibus perpetraverit. Denuntiatio autem fieri debet Dominis Inquisitoribus, aut Sanctæ Inquisitionis Commissarijs, aut Qualificatoribus, vel eorum defectu proprijs Parochis. Quod si Poenitens ex aliquo motivo vero, vel apprehensione repugnantiam habuerit ante prædictos comprehendendi, satis erit, si rem totam litteris consignataam Confessario tradat, aut si nescit scribire, facultatem

pre-

præbeat Confessario nomine suo denunciatiōnem faciendo.

*SECT. V. Observationes practice
cicca reservata traduntur.*

1. **H**actenus dedimus excommunicatiōnes & casus reservatos, à quibus absolvere nequit, nisi ille cui reservata sunt, vel qui aliunde facultatem habeat. Pro Confessarij tamen expeditione aliquas utilissimas quidem observationes adjiciam. Prima est, ignorantiam excommunicationis reservatæ excusare reservationem: quia ignorantia pæna excusat à pæna, excommunicatione autem est pæna. Ita docent PP. Sanchez, Henriquez, Trullenc, & plures alij, quos citat, & sequitur P. Moya, tom. 1. tract. 3. disp. 8. q. 2. à n. 6. Consentient etiam P. Quintanaduetias, & Diana; qui defendant etiam id tenere, cum ignorantia est vincibilis, & colligitur ex cap. 2. de constitutionib. in 6. ibi: *Sententijs per statuta quorumcumque ordinariorum prolatis ligari nolumus ignorantes, dum tamen, eorum ignorantia crassa non fuerit, aut supina; est autem crasa, aut supina, cum quis dubitans de præcepto, aut pæna, piger est propter mēram negligētiām in ea ignorantia depellenda. Unde si* ali:

aliquam diligentiam adhibuit, jam non crasa; sed dicitur notabilis, ut docet P. Tamb. tom. 1. lib. 2. cap. 1. §. 7. n. 22. Iam addit Diana 3. p. tract. 5. refolut. 13. quod temper. ac pæna est imposita aliquid facienti scienter, etiam ignorantia crasa illum excusat, dummodo non sit eum ingenti temeritate conjuncta.

2. An verò èadem regula servanda sit pro omni casu reservato etiam sine excommunicacione? Communis sententia tenet, quod si reservatio sit pænalis, & in odium peccati imposta, excusat ignorantia, non verò si sit medicinalis, quæ ad bonum Ecclesiæ, vel Religionis gubernationem imponatur. Sed tamen Paludanus, Graffis, Balochinus, PP. Thos mas Sanchez, Reginaldus, & alij apud P. Moya, quos etiam sequitur P. Quintanadueñas defendunt omnem reservationem, etiam si alijs sit medicinalis esse pænam.

3. Unde hi omnes tenentur, ait citatus Moya, dicere, non incurri ab ignorantie; & ita expressè docent PP. Quintanadueñas, & Alloza, & probabile judicant ipse P. Moya, & Diana part. 10. tract. 14. refol. 63. unde etiam si quis sciat, peccatum committere, ignorat tamen esse reservatum, non incurret reservationem. Imo etiam si sciat, esse reservatum, si tamèo quando peccatum commis sit, inadvertitiam, seu oblivionem habuit

refer-

reservationis, illam non incurrit, quia obli vio, & inadvertentia se habent, ut ignorantia invincibilis, ut ex Diana, & alijs docet P. Moya tract. 1. tom. 1. disp. 8. q. 2. num. 8.

4. Secundà est: In dubio de reservatione, non putatur peccatum reservatum, sive dubium sit facti, ut cum quis dubitat, an commiserit peccatum, cui annexa est reservatio, sive sit juris, ut cum quis certus de peccato, dubitat, an sit reservatum, & quoad utramque partem est sententia communissima DD. quos citant, & sequuntur PP. Quintanadueñas, tom. 2. tract. 4. sing. 8. n. 6. & Moya, tom. 1. tract. 3. disp. 4. q. 3. unde si dubitat utrum peccatum, cui annexa est reservatio, fuerit mortale, non censetur reservatum, & potest à quolibet Confessario absolviri.

5. An verò cessante dubiopost absolusionem teneatur quis iterum coram superiori compare, distinguit præfatus Moya, nam si dubium fuerit dubium juris, & fuisse ab inferiori Confessario absolutus ad nihil tene ri postea asserit, secus si dubium fuerit facti; quia si post absolusionem, certò cognovit peccatum commisisse, tenetur, ait, coram superiore postea compare.

6. Sed tamen Card. de Lugo, Leander, & Quintanadueñas, etiam in illo casu non tene ri compare, defendunt, quia jam fuit direc-

tè absolutus à peccato, vel excommunicatio ne per Sacerdotem habentem jurisdictionem delegatam à Summo Pontifice, quia in illis circumstantijs cuilibet approbato eam committit, & ita debet admitti (ait ipse Moya) ab omnibus, qui descendunt, peccatum bona fide confitum, ut dubium, postquam innocentia certum, non esse iterum materiam necessariam confessionis, quibus, & nos etiam supra subscriptissimus.

7. Tertia observatio est: Quod Pueri etiam doli capaces non contrahunt excommunicationes, nec alias pénas, non solum latas ab homine, quod tenet communis sententia, verum etiam latas à jure, ut sentiunt PP. Paulao, & Avila, cùm & apud Dianam part. 3. tract. 6. resolut. 88. & colligitur ex cap. 1. & 2. de delictis Puerorum, præter excommunicationem jure latam ob percusionem Clerici, propter ejus gravitatem, à quā datur Episcopis facultas absolvēdi Pueros in cap. quamvis, & cap. Pueris de sentent. excomm. unde in sententia asserente, omnem reservationem esse panam, nullam Pueri reservationem inveniunt. Ita exprestè P. Quintanadueñas tom. 2. tract. 4. sing. 8. n. 4. & apud ipsum Paludanus, Graffis, Belochius, & Diana, part. 1. tract. 15. resol. 1. qui tamen ibi utramque sententiam proponens, nulli exprestè adhæret.

8. Quæ

8. Quæ autem ætas sufficiat ad incurri-
dā retervationem, sicut, & alias pénas Ec-
clesiasticas non adeò constat. P. Suarez illam
ætatem assignat, in qua jam tenentur Pueri
communicare; alij duodecimum, alij deci-
mum quartum annum, in quo finitur pueri-
tia, & impubertas, præscribunt. Et ita tenet
P. Quintanadueñas ibidem n. 5. & apud ip-
sum Sotus, & P. Azor, & videtur colligi ex
eis, cap. 2. de delictis Puerorum, ubi Puer
infra decimum quartum annum ætatis à qua-
dam pénna liberatur, & sæpius liberabitur
Puer ratione ignorantiae juxta dicta observa-
tione prima.

9. Quarta observatio: Mortuo, vel amo-
to in pietro casus sibi reservante, cessat re-
servatio. Ita Diana part. 3. tract. 2. resol. 33. Quintanadueñas tom. 2. tract. 4. sing. 9. n. 1.
& alij apud ipsos, nisi reservatio facta sit per
modum Statuti, vel Constitutionis, ut con-
tingit in casibus per Synodos, aut per Dice-
cesum, & Religionum Constitutiones refer-
tatis, vel per consuetudinem vim legis ha-
bentem introducta. Ubi obiter nota in nostra
Societate ex Decr. 3. can. 23. Congr. 4. &
Decr. 36. Congr. 7. præcepta Generalium,
ordinationes, communicationes privilegio-
rum, &c. saltem in scriptis promulgata non
expirare morte Generalis, immo in hoc Decre-
to

P2

to Congr. 7. idem statuitur de iunctis , vel concessis a Visitatoribus , & Provintialibus.

10. Quinta observatio: Cum casus reservatur , non comprehenduntur consiliantes , auxiliantes , &c. nisi in reservatione exprimantur , quia reservatio est odiosa , & strictè intelligenda. Sexta : Actio externa reservata talis non est , nisi perveniat ad consummationem in ratione talis peccati , seu actionis. Unde in Religionibus ubi juxta Decretum Clementis VIII. reservatur lapsus carnis opere consummatus , non intelliguntur reservata oscula , amplexus , & alia etiam mortalia , nisi alter ex presulium sit , ut in nostra Societate , ita Card. de Lugo. Septima : Peccatum veniale , & mortale merè internum , licet alias possent , de quo nunc non euro , de facto tamen numquam reservantur.

11. Octava : Quando Poenitens confessus est cum habente facultatem absolvendi à reservatis , si aliquod illi confiteatur , & alterius reservati obliviscatur , jam illud reservatum non manet ultra reservatum ; quia Confessor absolvere intendit quantum potest ; ita PP. Sanchez , Lugo , & alij quos citat , & sequitur P. Escob. tom. 1. lib. 16. sect. 2. probl. 99. Imò propter eamdem rationem idem dicendum est etiam si omnium reservatorum obliviscatur . Ita idem Escob. probl. 100. & opud ipsum

sum

sum PP. Lugo , Henriquez , Coninc , & Reginaldus. Item , Diana 1. part. tract. 11. refol. 19. ubi plures alios præter dictos , citat.

12. Nona : Qui confitetur peccata reservata habenti facultatem , fecit tamen confessionem nullam defectu doloris , vel aliundè saltem inculpabiliter , licet teneatur peccata illa iterum in confessione aperire , non tamen manent reservata ; quia habens potestatem absolvendi à reservatis quantum est ex se , jam substulit vinculum reservationis , nec ablatio reservationis connexa est cum ablitione peccati. Ita PP. Suarez , Valsq. Henrig. & alij quos citat , & sequitur P. Escob. ubi supra probl. 106. quæ ratio , ni fallor , etiam militat cum confessio fiat nulla adhuc malitiosè defectu doloris , vel quia alia peccata raseantur. Sed hoc alij viderint.

13. Decima : Si à Superiore petatur facultas absolvendi Subditum à reservatis pro una vice , vi illius facultatis potest absolviri Subditus ab alijs reservatis , in quæ inciderit etiam post impetratam talem facultatem ; secus si concedatur facultas pro aliquo peccato determinato. Ita P. Escob. tom. 2. lib. 16. sect. 2. probl. 109. & apud ipsum Bonacina , Præposit , Diana , Ugolinus , & Barbola. Item , Cardinalis de Lugo , disp. 20. de pœnit. sect. 8. n. 121. & Quintanadueñas tom. 1. tract. 3. sing. 11. num. 8.

14. Un-

14. Undecima: Si post licentiam habitatem à Confessario, & à Poenitente admissam, nova reservata commissia non fuissent, etiam si plures anni elapsi fuissent, posset adhuc Poenitens illo privilgio uti: ratione enim materialiæ adhuc verificarentur illa verba: hac vice. Ita Card. de Lugo, ubi supra num. 127. & Quintanadueñas ibidem n. 9. apud quem etiam Joann. Sanch. & Chiapiavilla, quod intelligendum est etiam si Superior, qui licentiam concessit, mortuus, vel officio functus fuerit, quia gratia facta non expirat morte concedentis.

15. Duodecima: Hospes, & peregrinus habens reservata in sua Diocepsi potest in alia, ubi non sunt reservata à quoilibet Confessario absolviri. Ita P. Quintanadueñas tom. 2. tract. 5. sing. 10. n. 10. & apud ipsum PP. Suarez, Reginaldus, & alij. Item, Diana, p. 3. tract. 4. resol. 103. & apud ipsum Villalobos, & alij. Quod tamen verum non est, si peccatum habens reservatum in sua Diocepsi, dolosè agens, & in fraudem reservationis transferret ad locum, ubi non est reservatum. Decima tertia: Habens casum reservatum, etiam cum excommunicatione, urgente necessitate communionis, vel Missæ facienda, nec alijs valens ad Superiorum adire, potest aut confiteri inferiori sola non reservata, aut sine con-

confessione, elicito prius actu contritionis perfectæ celebrare, aut communicare juxta varias DD. sententias, quas omnes probabiles, & tutas judicat Diana, ibid. resol. 104.

Decima quarta: Si idem peccatum sit reservatum Superiori, & inferiori, v. g. Pontifici, & Episcopo ablata reservatione Superioris, auferatur etiam inferioris, non verò è contra. Ita P. Quintanadueñas ubi supra nu. 5. & apud ipsum PP. Suarez, Torres, & Navarro. Decima quinta, & ultima: Si Confessario Regularium confessionibus deputato petenti facultatem absolvendi Subditum à reservatis, illam Superior deneget, potest pro illa vice ipsum absolvere; quia sic determinatum est ab Urbano VIII. cuius verba refert citatus Quintanadueñas tom. 1. tract. 3. sing. 12. num. 4. apud quem alia plura de reservatis videri possunt in utroque tomo singularium.

SECT. VI. De Potestate Episcoporum, Regularium, & aliorum Confessorum circa reservata.

1. **Q**uid Episcopos id unicè hic advertendum videtur, eos ex facultate sibi concessâ à Trident. sess. 24. cap. 6. de reformat. posse suos Subditos à quibuscumque casibus occultis etiam Sedi Apostolice

licet reservatis in sua Diœcesi per se ipsos, aut per Vicarium ad id specialiter deputatum in foro conscientiae gratis absolvere, imposita penitentia salutari, quæ facultas etiam, quoad hæresim occultam eis tantum conceditur, non verò eorum Vicarijs. Quæ tamen an sit per Bullam Cænæ revocata, quæstio gravis est, de qua sect. sequenti. In prædicta autem facultate nomine Episcopi intelligitur etiam electus, ut tenet P. Alloza verbo: *absolutio, sect. 3. num. 3.* & *fides vacans apud ipsum & P. Tambur, alios citantem.* Imo etiam si causas sint notorij posse Episcopos absolvere, cum Pontifex nequit adiri, docent P. Avendaño tom. 2. tract. 12. cap. 11. num. 328. & Diana part. 11. tract. 8. resol. 1. alios citans.

2. Quoad Regulares adverto, id ipsum quod Episcopi possunt, quoad absolutionem, posse Provinciales cum suis Subditis, excepta hæresi propter dicenda sect. sequenti. Diana tamen part. 3. tract. 2. resol. 122. assert Decretum Urbani VIII. in quo revocantur in ampla forma omnia privilegia Regularium absolvendi à casibus contentis in Bulla Cænæ. Item, omnes Confessarij nostræ Societatis ex privilegio sibi à Paulo III. concessio possunt absolvere quoscumque Fideles à quibuscumque casibus etiam Sedi Apostolice reservatis, exceptis, qui in Bulla Cænæ continentur. Sed

ta-

tamen quia ex alio indulto Gregorij XIII. non possumus in Societate uti aliquo privilegio, nisi pro arbitrio P. N. Generalis, hic prædicati facultatem limitavit, ut omnes Confessarij approbati, èa utantur præterquam respectu excommunicatorum generaliter ab homine, quos solum Superiores, aut illi, qui ab ipsis specialem licentiam obtineant, possunt absolvere; excommunicatos verò ab homine nominatim, & Regulares, qui licentiam non habuerint extra suum ordinem contendi, nec Superiores quidem ipsis possint absolvere.

3. Facultatem etiam habent ab eodem Paulo III. Confessarij Societatis pro casibus Bullæ Cænæ in terris Infidelium, & locis remotissimis, à quibus non potest adiri Sedes Apostolica, qua facultate possunt uti Provinciales, & quibus illi communicaverint. Pro locis autem remotissimis judicavit has Indias Occidentales P. Rodericus de Cabredo hujus Provinciae Mexicanæ Visitator, re cum doctissimis Viris in consultationem adducta. Quod & exprimitur in privilegio nuper concessio à Sanctissimo Domino Nostro Clemente XI. per 20. annos à die 11. Februario anno 1710. computandos, ubi Confessarij Societatis in Infidelium terris, & utriusque Indiæ Regionibus, ubi non sit Inquisitio, neque

O.

Ordinarij saltem intra duas dietas , hujusmodi facultatem habentes , conceditur facultas absolvendi Christianos in eisdem partibus commorantibus ab omnibus peccatis , sententijs , & censuris , etiam in Bullæ Cœnæ reæ servatis.

4. Nota tamen , non posse Regulares ratione , & virtute suorum privilegiorum absolvere a casibus Episcopo reservatis , nisi obtenta ab eisdem Episcopis facultate . Contra ria enim propositio damnata est ab Alexandr. VII. quæ est 12. inter 45.

5. Quidam omnes verò Confessarios universum acceptos , primò jam supradiximus disp. 4. sect. 3. quid possint circa reservata in articulo mortis . At extra mortis articulum virtute Bullæ Cruciatæ quilibet Confessarius approbatus potest primò absolvere toties quoties ab omnibus casibus reservatis Episcopis , vel alij Superiori , non verò Papæ . Secundò : Potest ab omnibus etiam Papæ reservatis etiam in Bulla Cœna (excepta semper hæresi) semel in vita , & semel in morte .

6. Pro cuius facultatis intelligentia aliqua ad præxim obseruanda sunt . Primò : Quod quilibet Confessarius approbatus potest virtute Bullæ ablolvere etiam à reservatis Papæ (excepta hæresi) toties quoties , quando sunt occulta : quia quando talia sunt , possunt jure

Or.

Ordinario ab Episcopo abloluti , & ex faculta te supra allata Tridentini ex Papalibus fiunt Episcopalia ; atqui virtute Bullæ potest quilibet Confessarius absolvere ab Episcopalibus ergo . Ita PP. Thomæ Sanchez , tom. i. in de cai. lib. 4. cap. 54. num. 17. Diana part. 1. tract. 11. resol. 28. Quintanadueñas tom. 2. tract. 4. sing. 2. n. 2. & 3. Basembäum lib. 8. cap. 1. dub. 15. attic. 1.

7. Notant autem DD. occultum dici , quando nec deductum est ad forum contentiolum , nec ita publicum , ut sex personis innotescat , licet in eō numero non includantur , qui delictum sub secreto sciunt ob consultationem , vel ob aliam causam ; unde non sufficit , ut dicatur publicum , quod in judicio possit probari , quia ad id sufficiunt duo , vel tres testes . Ita Diana part. 1. tract. 11. resol. 4. 18. & Quintanadueñas tom. 2. tract. 4. sing. 2 n. 4. plures alios citantes .

8. Observo secundò : Facultatem absolvendi à reservatis Pontifici semel in vita , intelligi intra tempus publicationis Bullæ , unde qui intra publicationis tempus ablolutus est à Censura Papæ reservata , postea facta publicatione alia , & alia Bulla accepta , potest iterum absolviri . Imò intra tempus ejusdem publicationis conceditur facultas accipendi secundi Bullam , si secundo , quis deliquerit , ut ab-

aboliyatur. Si verò tertio deliquerit, licet alii qui sentiant, posse tunc uti Bullis præteritis, quæ ad hunc effectum illi non deservierunt, hoc tamē negant communiter DD. quia jam virtus Bularum illarum elapo jam præfinito tempore, & subsequentibus aliis publicationibus extincta est.

9. An verò, ly semel cadat supra absolutionem ita, ut totius temporis publicationis decursu, una tantum absolutio, possit imperari, an verò cadat supra casum quemlibet singillatim; ita ut absolutus semel à pyraterio, v. g. non possit iterum virtute illius Bullæ à pyraterio absolvi, possit autem à crimine falsarij etiam semel, & sic de aliis, negat hanc secundam partem communis sententia. Affirmant tamen aliqui supresso nomine citati à Machado tom. 1. lib. 1. part. 3. tract. 8. doct. 4. num. 2. quos acriter sequitur P. Quintanadueñas tom. 2. tract. 4. sing. 2. & 3. rationibus, ni fallor non contemnendis, sed tamen in praxi nunquam ego recederem à communi sententia.

10. Observo tertio: Facultatem absolvendi semel in morte intelligi, ne absolutus teneatur postea, si convalescat, comparere coram Superiore. Licet enim in mortis articulo quilibet Sacerdos etiam sine privilegio Bullæ possit absolvere à quibuscumque casibus etiam

etiam Sedi Apostolica reservaris, & etiam ab heresi, tamen sic absolutus manet cum one-re postea coram Superiore comparendi. De quo vide supra dicta disp. 4. sect. 3. à num. 1.

11. Observo quartò: Regulares non posse uti Privilegio Cruciatæ, ut absolvantur à reservatis. Ita in favorem Religionum declararunt Summi Pontifices prælertim, Clemens, & Urbanus VIII. & licet adhuc post eas declarationes non defuerint AA. contrarium sentientes, tamen eorum opinio communiter ab aliis notâ improbabilitatis, & falsitatis inuritur. Unde ad summum manet in ea tenuis probabilitas, ideoquè non potest ad praxim reduci. Quod verò possint Regulares, adhuc uti privilegio Bullæ, ut absolvantur à non reservatis tenent adhuc plurimi DD. & probabile, tutumquè in praxi reputatur à Diana part. 1. tract. 11. resol. 14. licet ille contrarium, & consulendam in praxi judiceret.

12. Et quidem Bulla Urbani VIII. insistens Bullæ Clementis VIII. non loquitur de non reservatis. Eam integrum refert ipse Diana part. 3. in additionibus, resol. 9. & licet generaliter dicat Pontifex ad finem Bullæ Regulares debere, quoad administrationem Penitentiæ dispositioni suorum Prælatorum sub-jacere; tamen debet intelligi, quoad casus reservatos, eò quod de his loquatur in toto

proæmio Bullæ, ex quo colligitur animus Legislatoris, & intellectus totius Decreti, illud quæ limitatur juxta doctrinam, quam ex pluribus DD. docet ipse Diana part. 1. tract. 11. resol. 14. ubi loquitur de Bulla Clementis VIII. cuius eumdem esse sensum, scilicet de solis reservatis, propter eamdem rationem docet Villalobos apud ipsum, cuius etiam rationem approbat.

13. Observo quintò: Confessarium etiam approbatum in una Dioecesi, non posse in alia Dioecesi virtute Cruciatæ confessiones audire, saltem post Bullam Clementis X. incipientem: *Superna magni Patris familiæ, declarantis, Ordinariū à quo debet esse approbatus Confessarius, esse illum, in cuius Dioecesi Confessarius commoratur; sed Cruciatæ solum concedit, ut eligatur Confessarius approbatus ab Ordinario: ergo non potest intelligi approbatus in alia Dioecesi.*

14. Nec etiam approbatus pro confessoriis virorū audiendis, potest eligi virtute Cruciatæ ad confessiones fæminarum. Videatur P. Card. in explicatione propositionum damnatarum ab Innocentio XI. propositione 1. disert. 3. cap. 6. art. 7. q. 3. §. 2. & seq. ubi assert præfata verba Bullæ, & aliam Pauli V. & declarationes Cardinalium, post quas omnes manent contrariae opiniones ad summum dubiè

dubiè probabiles. Unde cum versetur in materia jurisdictionis, quæ importat valorem Sacramenti, non possunt ad proximū reduci, eò quod juxta dicta disp. 4. lct. 3. Ecclesia solum supplet jurisdictionem, quando quis absolvit ex opinioni certò probabili, & AA: omnes, qui contrarias sententias defenderunt, scriperunt quidem ante præfata Bullam Clementi X.

SECT. VII. De Absolutione ab Hæresi.

1. **N**ullius criminis adeò difficilis inventur aditus absolutioni, quam hæresis. Nam adhuc in Bulla Cruciatæ ubi conceditur facultas mndò dicitò absolvendi etiam à reservatis in Bulla Cænæ, excipitur hæresis. Imò semper ac datur facultas absolvendi ab omnibus reservatis, etiam in Bulla Cænæ, numquam comprehenditur hæresis, nisi de ea fiat specialis mentio, ut colligitur ex quædam Bulla Gregorij XIII. incipiente: *Officium nostræ partis*, quam assert integrum Dr. Oviedo, Dominus, ac Pater meus tract. de potestate Episcopij ad dispensandum part. 2. cap. 6. num. 9. & expressius in alia declaratione Alexandri VII. quotannis in nostris triclinijs legi solita. Pro expeditione ramen Confessarij aliqua

qua oportet advertere, & postea definire quia
nam, & quomodo ab hæresi possint absol-
vere?

2. Advero ergo primò: quod jam alibi,
neque hæresim solum mentalem, neque hæ-
resim solum externam habere adjunctam ex-
communicationem, aut reservationem, ideo-
què posse à quocumque approbato absolvī.
Advero secundò: Confessarium cum Paenit-
tēns hæresim confiteatur, videre debere, an
ille excusetur à reservatione aliquo capite ex
dictis suprà hac disp. sect. 5. ut illum possit
absolvere. Advero tertio: In articulo, seu
periculo morali mortis, nec hæresim, nec
casum alium esse reservatum, ut advertimus
suprà ex Tridentino; unde potest quilibet Sa-
cerdos tunc absolvere, præstitis tamen cau-
tio-
nibus, quas suprà posuimus disp. 4. sect. 3.
etiam prælente alio Confessario legitimam
potestatem habente circa reservata; ut ibi-
dem diximus, & docer etiam Diana cum plu-
ribus DD. p. 1. tr. 5. resol. 5.

3. Advertò quartò: Ex PP. Palao, & Tam-
bur. tom. 1. lib. 2. cap. 1. §. 8. habentem per-
petuum impedimentum recurrendi ad Supe-
riorem pro absolutione ab hæresi, posse absolu-
vi à Confessorio approbato; unde ait præfa-
tus Tambur. se Consilium dedisse cuidam
Confessorio, ut Monialem quamdam ab hæ-
resi

resi absolveret, eo quod haberet, ratione clau-
si, perpetuum recurrendi ad Superiorē
impedimentum; nec tenetur vocare ad se
Episcopum, vel Inquisitorem, aut ad illos per
internuntiū, aut litteras recurrere, quia obli-
gatio solum est recurrendi per se. His anim-
adversis, persequentes quæstiunculas inves-
tigamus, qui possint, extra periculum mortis
ex privilegio absolvere ab hæresi formalī.

4. Quæres ergo primò: an Episcopi pos-
sint? Pro quo supponendum est, quod dixi-
mus sect. præsidenti, Tridentinum illis facul-
tatem concedere absolvendi ab omnibus casi-
bus, etiam Sedi Apostolice reservatis, occultis,
& etiam ab hæresi; sed tamen, quia per Bul-
lam Cœna, quæ quotannis innovatur, tolli-
tur quilibet potestas absolvendi ab illis casi-
bus, etiam concessa per cuiuslibet Consilij
Decreta personis quibuslibet, etiam Episcopa-
li dignitate fulgentibus, quæstio est gravissi-
ma inter DD. an per illam censeatur suffi-
cienter revocata facultas à Tridentino con-
cessa?

5. Et primò, non placet sententia P. Co-
ninc, Villalobos, & aliorum asserentium, fa-
cultatem derogatam esse quoad absolu-
tionem hæresis; non verò, quoad cæteros casus
Bullæ Cœna. Non, inquam, placet, quia clau-
sula derogatoria Bullæ Cœna de omnibus lo-
quis

quitur, unde vel omnium, vel nullius est derogatoria. Ea igitur sententia relictā, communiō sententia absolute affirmat, omnino derogatam esse prædictam facultatem. Ita PP. Suarez, Tolet, Sanchez, Diana, & plures alij, quos citat, & sequitur Dr. Oviedo, part. 2. cap. 6. num. 19. & 24. cuius sententiæ funda-
mentum sunt ipsa verba Bullæ Cœnæ, & va-
riæ declarationes Pontificiæ, quas hujus sen-
tentia Patroni adducunt.

6. Sed tamen negant esse derogatam Na-
varr. PP. Fagundez, Saà, Henrīq. Vivald.
Joannes Sanch. & plures alij, & probabilem
vocat hanc sententiam P. Suarez, & P. Tho-
mas Sanch. rem esse valde dubiam affirmat,
eo quod utimque rationes, & authoritates
gravium DD. urgeant, licet ipsi, ut potè tutio-
rem, amplectantur primam. Probatur tamen
hæc sententia primò: Quia lex generalis pos-
terior non est trahenda ad casus speciales
prioris legis, nisi circa illos expressè disponat;
sed clausula illa Bullæ Cœnæ non corrigit, nec
disponit expressè circa facultatem Episcopis à
Trident. concessam: ergo. Secundo: Quia
per prædictam clausulam Bullæ Cœnæ, quæ
quotannis publicatur, non censetur revocata
facultas Cruciatæ absolvendi ab illis casibus
semel in vita, & semel in morte, ut est cer-
tum: ergo nec censebitur revocata facultas
Episcopis à Tridentino concessa;

2. Terci

7. Tertiò: Quia cum Decreta Contilij
sint tanti roboris, & authoritatis, non est cre-
dendum, quod Pontifices hujus Decreti fa-
cultatem tam citò, & facile sub generalitate,
verborum vellent derogare. Quarto: Quia
alias plus posset quilibet Confessarius appro-
batus virtute Cruciatæ, quam Episcopi Ecclæ-
siarum Principes virtute Tridentini. Quinto:
Quia declarationes Pontificiæ, quæ pro con-
traria afferuntur, non tales sunt, ut de illis au-
thenticè constet. Ex quibus patet, quam pro-
babilis sit, & in praxi tuta hæc secunda sen-
tentia.

8. Unde ea admissa, quæres secundo: An
possit Episcopus, eam absolutionem impetrare
extra Sacramentum Poenitentia? Respondeo
affirmativè. Ita P. Thomas Sanch. Diana part.
1. tract. 5. resol. 2. & plures citans Dr. Ovie-
do ubi suprà part. 2. cap. 5. à num. 5. Ratio
est: Quia verba illa Tridentini in foro consciencie,
non denotant forum Sacramentale, sed
tantum, quod absolutio in foro externo, &
judiciali non prosit. Imò addunt prædicti
DD. posse etiam in absentia, ab hæresi absolu-
vere Subditum, etiam existentem extra Diœcesi-
cem, quia talis absolutio non est Sacramen-
tal. Et etiam si Episcopus verletur extra
Diœcesim, quia licet Consilium dicat: Quo-
cumque sibi Subditos in Diœcesi sua, solùm vult,
Q2. posse

poile Episcopum, etiam eos absolvere, qui licet propriè Subditi non sint, tamen aliquo modo sunt Subditi, eò quod in Diœcesi ipsius commorentur, ita ex P. Thomas Sanchez, & alijs eruditè probat Dr. Oviedo, cap. 3. à num. 13. Unde liquet, quod propriè Subditum potest absolvere sive intra, sive extra Diœcesim ambo, vel unus illorum existat; non Subdium verò solum intra Diœcesim.

9. Quæres tertio: An possit Episcopus prædictam facultatem delegare? Ratio dubitandi est: Quia Tridentinum concedit facultatem Episcopis, absolvendi ab illis casibus Sedis Apostolicæ reservatis per se ipsos, aut per Vicarium, ad id specialiter deputandum, ab hæresi verò eis tantum, non verò eorum Vicariis facultatem absolvendi concedit. Nihilominus, respondetur affirmativè cum Navarro, PP. Azor, Henriquez, Saà, Thom. Sanch. Reginald. & alijs quos citat, & sequitur Dr. Oviedo, ubi suprà num. 32. quibus etiam Diana consentit part. 1. tract. 5. num. 2. quia benè salvatur ea differentia posita à Tridentino, in eò quod ad alios casus possit Episcopus Vicarium specialiter deputare, ut ab eis quotiescumque acciderint absolvat. Ad hæresis verò absolutionem non possit, ita Vicarium deputare, sed solum ad casum specialiter oblatum determinatè committere absolu-

lutionem alicui Vicario, vel Confessorio.

10. Quæres quartò: An possit Capitulum Sede Vacante, eam absolutionem impertiri? Respondeo affirmativè cum Navarr. & PP. Henr. Sanch. Reginald. Tambur. & pluribus alijs, quos citat, & sequitur Dr. Oviedo part. 1. cap. 2. à num. 92. patetquè ex regula generali, quod Capitulum Sede Vacante succedit in omni jurisdictione ordinaria, jure proprio Episcopis competente, quæ colligitur ex cap. cum olim de majorit, & obedientia, & quoad munus absolutionum, expressè tradidit in cap. unico, eodem tit. in Sexto.

11. Unde cum Episcopalis jurisdictione à Capitulo Sede Vacante per Vicarium ipsius exerceri debeat juxta Tridentinum sess. 24. cap. 16. de reformat, ipse Vicarius poterit absolutionem impertiri, ut docet idem Dr. ibidem, num. 98. citans Garciam de Beneficijs 7. part. cap. 11. num. 22. vel etiam poterit Capitulum, Vicarium aliquem specialiter deputare ad aliquem determinatum casum absolutionis ab hæresi, juxta eundem ibidem citantem P. Sanch. dummodò tamen hæresis deferatur ad Capitulum sine expressione personæ absolvendæ, nè delictum fiat publicum, & ita pereat absolvendi facultas, quod advertit P. Tambur. lib. 2. decal. cap. 1. §. 8. ad finem.

12. Quæres quinto: An possint Domini Inquisitores absolutionem hæretis imperit? Plures DD. quos referunt, & sequuntur P. Sanchez, lib. 2. in decal. cap. 12. num. 3. & Tambur, ubi suprà num. 11. defendant, illos posse absolvere hæreticos occultos, non alii-
ter, nisi causa cognita, & facta depositione
sui delicti ab ipso hæretico coram testibus,
vel saltem coram Notario. Contrarium ta-
men sententiam, præsertim de Inquisitoribus
Hispaniæ, tenent Diana 1. part. tract. 5. refol.
3. P. Escobar in summa, tract. 7. exam. 4. P.
Alloza verbo: *hæresis*, sect. 1. num. 16. Graf-
fis tom. 1. Decisionum, lib. 2. cap. 9. num.
5. & probabilem putant ipsi Sanch. & Tam-
bur, qui omnes assertunt, posse quemlibet In-
quisitorem Hispaniæ in foro conscientiæ ab
hæresi absolvere, imò & facultatem cuiilibet
Confessorio delegare; & hoc esse privilegium
specialiter concessum Inquisitoribus Hispaniæ
docet Carena apud P. Avendaño in addition.
ad 2. tom. num. 32. qui propterea idem asserit
de Indiarum Inquisitoribus; sicut Diana
nomine Inquisitorum Hispaniæ, etiam Inqui-
sidores Siciliæ comprehensos intelligit, eò
fortasse, quia omnes sunt in ditionibus Regis
Hispaniæ, & sub una Inquisitione Generali
Hispaniæ comprehensi.

13. Quæres sexto: An & Commissarij
In-

Inquisitionis possint? Respondeo negative,
nisi eam potestatem habeant specialiter à
Dominis Inquisitoribus delegatam. Ita D.
Machado, tom. 1. lib. 4. part. 5. tract. 2. doct.
2. P. Avendaño tom. 2. tit. 12. cap. 11. §. 3.
& est communis, nam licet Clemens VII. in
Bulla *cum sint*, num. 27. quād affert Cherubi-
nus, tom. 1. Bullarij, eam facultatem videa-
tur. Commissarijs concedere, tamen illam non
fuisse perpetuam notat P. Suarez tom. 5. in 3.
part. disp. 43. sect. 1. num. 5. & solum fuisse
personalem, in favorem scilicet Commis-
siorum Ordinis Prædicatorum in Italia con-
cessam, docet P. Sanchez, lib. 2. in decal. cap.
12. num. 3. & manifestè constat ex ipso Bullæ
tendre.

14. Quæres ultimò: Quid de Regulari-
bus dicendum? Respondeo: Illos non posse,
maximè in Hispania, & Indijs, in quibus est
Inquisitio: Imò Congregatio nostra quinta
Generalis spontè celsit privilegio super hoc à
Sede Apostolica concessio. Nec Prælatos Re-
gulares posse Saeculares ab hæresi, etiam oc-
cultæ, & excommunicatione propter eam
incursa, absolvere, decisum est ab Alexandro.
VII. in damnatione propositionis 4. Imò nec
posse, suos Subditos absolvere, declaratum est
per Sacram Cardinalium Congregationem
die 17. Novembr. anno 1628, apud Dianam

part. I. tract. 5. resol. 6. ad finem, qui cum alijs docet, Regularem hæreticum occultum posse non solum Inquisitoris; sed etiam Episcopo, ex licentia sui superioris, se subjicere, & ab illo, secundum opinionem probabilem traditam supra, absolutionem obtinere: Imo posse etiam, si Prælatus injustè petitam licentiam denegaret: nam per epicheiam debemus credere voluntatem Papæ, & Religionis esse, ut in eò eventu Episcopus Regularis absolvat.

DISPUTATIO VII.

De Satisfactione, quam imponere
debet Confessarius.

*SECT. I. An teneatur Confessarius
Satisfactionem imponere?*

Conmune est apud DD. ut videre, est apud Card. de Lugo, disp. 25. sect. 4. & P. Tambur. in method lib. 4. cap. 1. §. 1. in aliquibus casibus non teneri Confessarium satisfactionem, seu Pœnitentiam injungere. **Primo:** quando Pœnitens est impotens, ut si sit morti proximus, & sensibus;

bus destitutus, quod si sensus adhuc habeat, poterit aliquid leve injungere, ut semel, aut bis proferre nomen JESÙ, vel etiam Pœnitentiam, cum convaluerit adimplendam; vel si potest per eleemosinas satisfacere, haec sunt illi injungenda in Pœnitentiam. **Secundò:** Si Confessarius per revelationem, vel alias prudenter cognosceret, Pœnitentem integrè propria debita satisfactis, quia ubi nullum est debitum penit, nulla est debita satisfactio; sed quia seclusa revelatione, id raro, vel numquam potest, certò constare, consultum erit, semper levem aliquam pœnitentiam imponere.

Tertio: Quando immediate dabitur perfectæ remissionis remedium, ut si instet martyrium subeundum, vel quando Pœnitens lucratus, vel lucratus est indulgentiam plenariam. **Quarto:** Quando quis scrupulosus intra brevetem tempus sèpius reddit ad confessionem, quia supponit satis imposita in præcedentibus. **Quintò:** Quando creditur, Pœnitens non acceptatus pœnitentiam, vel acceptata non impleturus, opportebit ejus imbecilitati consulere, & ad vitanda graviora mala, solum aliquam levem pœnitentiam imponere.

3. Extra hos verò casus, queritur primò: An Confessarius teneatur sub mortali pœnitenti-